

Entered at the Post Office at New York N. Y. as Second Class Matter.

Předplatné pro členy na rok 50c.
Pro nečleny - - - - - \$1.00
Do Čech na rok - - - - - 3 zl.

NEW YORK, 15. ZÁŘÍ 1887.

Adresa:
„Sokol Americký“, 402 E. 71st St.
New York.

Slavnostní večer v New Yorku.

Na sobotu večer dne 10. září svolání Sokolové z New Yorku, z Morrisania a z Dutch Kills do Nár. Budovy v New Yorku, kdež pořádána slavnost uvítání bývalého společného cvičitele amerických jednot, br. K. Štulíka, jakož i členů Těl. Jed. Sokol z New Yorku, již s výpravou sokolskou do Čech byli vysláni. Na programu slavnosti této rovněž bylo odevzdání diplomu čestného členství Nár. Jed. Sokolské bratru K. Štulíkovi a odevzdání diplomů přeborníkům ze 4. závodnického cvičení.

Nedlouho po 8. hodině večer svolal náčelník jednoty newyorské, br. Wokal, přítomné Sokoly k nastoupení v rad, načež provedeno vyřízení šiku, změny šiku v zástup a ve včetně proud, i opětný návrat v šik.

Po cvičení tomto uveden do sálu br. Štulík před výkonný výbor Nár. Jed. Sok. jenž zvláště byl tu seřaděn, načež starosta Nár. Jed. Sokolské, br. Wokal, odevzdal mu pěkně provedený diplom (kreslený p. Šulhofem dle vzoru diplomů pro závodníky) ve skvostném rámci. Bratr Štulík, přijímaje diplom, děkoval následujícími slovy:

„Draží bratří, členové výkonného výboru! — Kdy poprvé stanul jsem v této zemi svobodné, tu s otevřenou přijali jste mne náručí, láskou bratrskou mne na cestách mých provázely a v plnění úkolu mého mně pomahaly. Nyní, kdy vracím se zpět v drahý mi kruh Váš, tu se vzácnou vítáte mne poctou. V srdci mém hluboko vryta jest láska Vaše a srdce to praví mi, že vyznamenání, jež zde mi skytáte, přijímám od jonáků, již myslence sokolské cele se zasvětili, již za úkol životní sobě vytknuli k rozkvětu pravému odkaz Fuegnera a Tyrše přivést mezi Čechy

americkými. Neznám zásluh, pro které měl bych tak čestně býti před jinými vyznamenán, však přijímám dar Váš s myslí mocně vzrušenou, se srdcem vděčuplným, slibuje Vám, že vyznamenání toto nejen věčnou mi bude vzpomínkou lásky Vaší, ale že vždy mocnou mi bude pobídkou, bych, pokud síly mé stačí, věnoval tyto ve prospěch práce sokolské. Děkuje Vám z hloubi duše své za přízeň mi prokázanou, i za čestný dar Váš, přeji Vám, by snahy Vaše na poli sokolském s úspěchem vždy a všude se setkávaly. Na zdar!“

Po té uveden byl do sálu záb. vzděl. spolek „Slovan“, jenž za dva dny na to (13. září) do jednoty newyorské byl přijmut, a jenž ku slavnosti této byl pozván. Starosta jednoty newyorské uvítal srdečně nově přichozící a představil je co nastávající bratry. Předseda spolku „Slovan“, br. Kafka, děkuje za uvítání sliboval za všechny členy, že věrnými nám budou bratry, i že svorně s námi přičiňovati se budou o zkvětání Sokolstva.

Na to předvedl br. Štulík Sokoly, již z Čech opět k nám se vrátili. Již při vstoupení do sálu přivítání byli od shromážděných zde Sokolů hřímavým „Na zdar!“ Starosta jednoty newyorské, br. J. Halq, uvítal Sokoly z Čech se vrátivší srdečnou řečí, v níž hlavně děkoval jim za statečné jich si vedení při závodech Česko-Brodských i za jich důstojné se chování po čas celého pobytu jejich v Čechách, tak že v každém ohledu získali Sokolstvu česko-americkému velké cti. I vyslovil naději, že nyní, po návratu svém, tím úsilovněji působiti budou k rozšíření sokolské myšlenky a k povznesení sokolství zde. Skončil, děkuje vřele br. Štulíkovi za vzorné vedení Sokolů amerických. Za vyslanec odpověděl opět br. Štulík:

„Draží bratří! — V čerstvé zajisté všichni chováte paměti, s jakou touhou

mocnou připravovali jsme se navštívit zlatou slovanskou Prahu, víte všichni, jak srdce naše plálo nedočkavostí, by okřídla poznovu v bratrském objetí Sokolův ve drahé staré vlasti naší. Každý z Váš, bratří, hřivnou svou přispěl, by touha naše byla splněna. Připravovali jsme se, by súčastnili jsme se sjezdu všesokolského, sjezdu všeslovanského. Nepřízní osudu sešlo se slavnosti všesokolské. Však proto přece bratří vracíme se k Vám s myslí nadšenou, se srdci láskou vřelou překypujícími ku vznešené myslence sokolské, se srdci, jež do posledního tepnutí náležitosti budou vlasti naší i národu tam na zlatých březích Vltavy a Labe. Draží bratří, že s nadšením takým k Vám zpět přicházíme, toho příčinou skvělé přijetí, jež nechystal nám jarý národ náš. Nebyloť, bratří, po celých Čechách i družné Moravě jediného srdce vlasteneckého, jež nebylo by s láskou a radostí jásalo nám vstříc. Za lásku naši ku staré vlasti a ku věci sokolské láskou celého národa byli jsme odměněni. Ač sešlo následkem policejního zákazu s pořádání všesokolské slavnosti v matičce Praze, tož přece poskytnuto nám dosti příležitosti, bychom před zraky národa našeho ukázali, že myšlenka sokolská mezi Čechy americkými s láskou jest pěstována. Mně čestný svěřen při výpravě úkol, uvést Sokoly naše v drahou vlast. Bratří, jsem hrd tím, že věsti mi bylo právě junáky. Nemístnou byla by skromnost, jež nedala by mi pronésti úsudek o vyslaných Vašich. Obdiv vzbudili cvičením svým a úctu svým chováním. — Tlumočím zajiště city své i bratří vracejících se opět mezi Váš, kdy pravím, že ve vlasti své poznali jsme ve světle skvělém význam myšlenky sokolské. Přicházíme k Vám zpět s tím pevným předsevzetím pracovati k tomu, by myšlenka Fuegnera a Tyršova co nejšířší nalezla půdy mezi Čechy zde-

šími, to chovajíce pevné přesvědčení, že jen na základě poctivé práce sokolské národu našemu zachována bude ratolest Čechů amerických povždy svěží a nikdy nevodnoucí. Poměry nepříznivé a krutá nutnost, jež odtrhla nás od drahé vlasti naší, jež urvala nás národu našemu, kdy tento tuhý vede boj za bytí své a za svá práva, nesklíejž nikdy mysl naši, tu pevnou chovejme naději, že bytí i vzdálení a v cizí zemi k životu odkázání, vlasti své se zachováme, kdy sokolská srdce mítí budeme a potomky své po sokolsku odchováme. Na zdar!“

Po té obrátil se br. Štulík k v. výboru N. J. S. a podáváje starostovi skvostné stuhý na prapor, dar to Amerického Klubu Dam v Praze, proslovil:

„Drazí bratří! — Při skvělých uvítáních, jichž ve vlasti naší každým krokem se nám dostalo, vyznamenávání jsme byli srdečnými poctami, prapor náš pak, jež Dívčí Tělocvičný Sbor v New Yorku nám byl daroval, zdoben stuhami. Zde bratří přináším Vám jeden z těchto slovných darů, stuhý věnované Národní Jednotě Sokolské v Americe Americkým Klubem Dam v Praze. Jedna z těchto stuh následující nese významný nápis: „Svojí myslí vělou budte vlasti stráž, Vaši lásku celou zdědiž dorost Váš.“ Jsem přesvědčen, bratří, že vezdy k tomu pracovatí budete, by skutkem se stalo, po čem srdce i mysl šlechtných vlasteneckých dárkyň toužila, kdy stuhou tou prapor náš zdobily. — Na zdar!“

Stuhý jsou z těžkého hedvábí a na nich skvostné, znamenitě provedené vyšívaní zlatem a stříbrem. Na stuze červené jest nápis: „Americký klub dam v Praze, 7. — 1887.“ Na modré stuze: „Národní Jednotě Sokolské v Americe.“ Na bílé: „Svojí myslí věrnou budte vlasti stráž, Vaši lásku celou zdědiž dorost Váš.“

Po odevzdání vzácného tohoto daru vystoupil br. Tesař z řady vyslanců a vylíčil slovy dojemnými přivítání Sokolů amerických v Čechách i ujistiv nás, že všichni v lásce sokolské posilnění se vracejí a lásku tuto do srdcí našich přenášeti budou, odevzdával dary jednotě new-yorské: stuhý na prapor jednoty s nápisy: „Upomínka Americkým Sokolům na pobyt v Čechách 1. července 1887“; „Nedejme se!“; „Věnuje rodina Riegrova, toho času v Malči.“ Dále odevzdal vavřínový věnec darovaný jednotou pražskou a dějiny musea pražského ve skvostné vazbě, jakož i památný peníz kutnohorský, ražený ze stříbra, jež z dolů kutnohorských při novém zahájení dolování poprvé opět dobyto bylo. Památných mincí těchto raženo bylo pouze 200 kusů a new-yorské jednotě daroval vzácný peníz tento dr. Stánč. Starosta jednoty new-yorské, br. Halq, přijmuv dary tyto, vzdal dík nepřítomným dárcům, načež rozdal diplomy

získané Sokoly new-yorskými při 4. závodnickém cvičení N. J. S. v New Yorku: jednotě první četovou cenu na všem nářadí, br. A. Tesařovi 2. hlavní cenu na všem nářadí, br. J. Benešovi první cenu na skok do dálky, br. K. Šimáčkovi první cenu na kroužení kuželů. Br. F. Vinický, jemuž připadá druhá cena na hrazdě a šplhání, nemohl se za příčinou neštěstí, jež rodinu jeho úmrtím čleté jeho dcerušky stihlo, slavnosti účastniti.

Na to předveden „Dívčí Těl. Sbor v New Yorku“ — jehož údkyně jako vždy roztomilou ochotností se vyznamenávajíce v tento večer úřad hostitelek zastávaly — jemuž br. Štulík odevzdal stuhý na prapor s tímto proslovením:

„Drahé sestry! — Pod hvězdnatým praporem svobodné této země, druhé vlasti naší, kterýž Vy s nevšední obětavostí nám byli jste darovaly, nesčetných byli jsme účastní chvílí radostných a povznášejících. Věnci i stuhami kráslen prapor náš. Mezi jinými ozdoben stuhou Dívčím Těl. Sbořem na Kuklenách věnovanou Dívčímu Těl. Sboru v New Yorku. Přijmětež, drahé sestry, věrý pozdrav sesterský i chovejtež dar od sester ve vlasti vždy v úctě a v blahé paměti. Kéž pobídkou jest Vám ku zdárné práci další. Pomněte zároveň, že prapor Vámi darovaný v zástavě v zlaté Praze pro vždy bude, by po nás ještě mnohá podniknuta byla pouť do vlasti. Pracujtež k tomu, by prapor ten uložený v budově pražského „Sokola“ dětem našich dětí až odtud putovati budou v drahou otcinu svých předků, mohl připomenouti lásku naši ku staré vlasti. My vždy ruky pomocné Vám podáme, kde snahy Vaše nésti se budou za účelem vznešeným zachovati ženský dorost náš národnosti české. — Na zdar!“

Starostka „Dívčího Tělocvičného Sboru“, sl. Alba Levá, přijímajíc stuhý vřele děkovala. Dárce stuh těchto označuje nápis na těchže: „Vlasteneckým dívkám zámořským věnuje Tělocvičný sbor dívek v Kuklenách.“

Když sl. Levá domluvila, ujal se slova opět br. Štulík a oceniv po zásluze obětavost i horlivou činnost „Dívčího Tělocvičného Sboru“, vyzval shromážděné bratry, by statnému tomuto sboru provolali z vděčnosti a uznání hrímavé „Na zdar!“ A pozdrav tento skutečně byl hrímavý, neboť celá budova zachvěla se rázným tímto heslem vyrazivším ze sta hrdel jonáků jarých, již celou sílu upřímnosti své do pozdravu tohoto vložili.

Po té rozpuštěn šik bratrů, i nastala volná zábava. Hudba br. Pospíšila koncertovala, spojené pěvecké sbory Národní Jednoty a „Sokola“ N. Y. přednášely národní písně, br. Kafka přednesl deklamaci a kuplety, p. Zd. Breda rovněž pobavil přítomné kuplety a br. A. Tesař v průvodu

ostatních bratrů pěl sokolské písně a přednesl též kuplet.

Bratří i přítomní přátelé Sokolstva setrvali v milé zábavě dlouho přes půlnoc. Byl to pravý sokolský večer, bratrská zábava, v níž každému bylo milo prodlíti.

Pohřeb br. Jaroslava Stýbla.

„Sokol“ pražs. podává o pohřbu našeho milého bratra v č. 13. obsírnou zprávu, z níž vyjímáme:

Dne 23. července po 3. hodině shromážděvatí se počaly v ulici Sokolské a Ječné jednoty sokolské a jiné spolky, jakož i veliké davy obecnosti. As o tři čtvrtě na 4. hod. dostavilo se do tělocvičné síně duchovenstvo. Při církevních obřadech zapěli členové pražského „Hlaholu“ dojemný smuteční sbor. Po obřadech smutečních ujal se slova dr. Linha, starosta „Sokola“ pražského, jenž vřelými slovy promluvil nad rakví zesnulého takto:

„Drazí bratří, ctění hosté! Zpráva o úmrtí drahého bratra našeho Jaroslava Stýbla dotkla se bolestně zajisté všech, kdož jej znali a naplnila ovšem zármutkem zvláště všecka věrná srdce sokolská. Drahý zesnulý bratr byl milován netoliko v užším kruhu ctěné rodiny své a přátel svých, pro milou, ušlechtilou, skromnou avšak ráznou povahu svou, jej jakožto vzorného, nadšeného a vytrvalého spolupracovníka na poli sokolském znaly a v bratrské lásce měly všechny jednoty sokolské zde i za oceanem a jsem toho jist, že památku jeho v této lásce všechny jednoty sokolské i zachovají. Zvěčnělý bratr náš byl vzorem sokolských ctností, on podle hesla „ni zisk, ni slávu“ tiše však vydatně a neúmorně téměř do posledního vzdechu ve prospěch ideí sokolské pracoval. Jsa vynikajícím znalcem života Sokolského, byl upřímným rádcem nejen jednotlivým bratrům, nýbrž i se vzácnou, obětavou ochotou šel vstříc všem bratrským jednotám, kdykoliv se k němu byly obrátily. Bratrské jednoty ze všech stran způsobem dojemným daly na jevo upřímnou soustrast svou nad velkou ztrátou nás potkavší. Ano, ztratili jsme bratra výtečného, velezasloužilého, vlast nejvěrnějšího, nejoddanějšího syna. Jsem přesvědčen, že všickni s myslí žalem rozehvěnou se zůstatky jeho se loučíme, však památka zesnulého drahého bratra Jaroslava Stýbla nezahyne v Sokolstvu nikdy, jí budiž čest a sláva!“

Po řeči této vyzdvížena rakev Sokoly z katafalku a vynesena před budovu Sokola, kdež zatím průvod se byl seřadil. Rakev nesena střídavě evičteli „Sokola“ pražského a Sokoly americkými. V krátké době na to hnul se průvod pohřební, jenž v dlouhé řadě vinul se ulicemi pražskými.

V čele průvodu kráčela hudební kapela spolku „Cecilie“ a střídavě s kapelou granátnickou smutečné sbory hrála. Za ní kráčel spolek akademický s praporem, dále spolek knihářských pomocníků s praporem a „Typografická beseda“ rovněž s praporem. Po té ubíral se sbor granátníkův s hudební kapelou svojí, za nímž pak „Sokol“ pražský, jemuž v čele kořmo jeli nám. náčel. dr. Čížek a pobočník br. Scheiner. Za „Sokolem“ pražským ubíraly se ostatní jednoty aneb deputace sokolské, celkem s 8 prapory a sice „Sokol“ karlínský, smíchovský, libeňský, vinohradský, žižkovský, břevnovský a vršovický, vesměs s prapory, deputace „Sokola“ nymburského, sokolské župy východních Čech, „Sokola“ česko-brodského, plzenského, kralupského, vysokomýtského, uhersko-hradištského, benešovského a velímského, Sokol bránický, košířský, holešovický, chrudimský, duchovecký a střešovický. Za jednotami sokolskými nesen překrásný polštář květinový z bleďe ružových květin, jenž obklopen byl lupením svěže zeleným a v jehož středu sestaven z tmavočervených ruží monogram sokolský. Polštář ten věnován byl staršími členy „Sokola“ pražského. Po té nesli Sokolové ve velkém počtu nesčetné téměř věnce, zesnulému od přátel a spolku věnované. Dále ubírali se hodnostové a velké davy obecní, po té kráčeli členové „Hlaholu“ a za nimi duchovenstvo.

Po té nesena rakev chvílemi Sokoly americkými aneb evičteli „Sokola“ pražského. Kol rakev, na níž uložen věnec rodinou věnovaný, tvořili špalír členové Sokola s rapíry a Sokolové američtí.

Za rakeví ubírala se rodina zesnulého a přátelé její, mezi nimiž i světicí biskup Schwarz a starosta „Sokola“ dr. Linha (nesen tu i prapor „Sokola“ pražského), dále Sokolové američtí, vedeni br. Štulíkem a deputace obecního zastupitelstva pražského, jakož i zastupitelstev předměstí a obcí okolních. Rovněž byli v průvodu — v oddělení tomto neb v odděleních jiných — zastoupeni členové neb zástupcové spolku „Merkur“, Národního divadla, měšťanských sborů ozbrojených, Měšťanské besedy a Ústřední Matice školské. Za průvodem jel nescíslný téměř počet povozů.

Průvod ubíral se ulicí Žitnou, náměstím Karlovým a Vyšehradskou třídou na hřbitov Vyšehradský. Před Sokolovnou očekávaly průvod, než obřady se vykonaly, velké zástupy obecní, rovněž po ulicích, kudy průvod se ubíral, kupily se davy lidu, zvláště ulice Žitná obecní byla naplněna, takže na místech některých až tíseň nastala.

Když průvod došel na konec Karlova náměstí, vložili Sokolové rakev do skleněného vozu smutečního; odtud bral se průvod již rychlejším tempem k Vyšehradu,

stále ještě obstupován davy lidu, na nějž zvláště mocné řady věnce nesoucích Sokolů velký dojem činily. Na vyšehradském náměstí vystoupili z průvodu střelci městští, jakož i granátníci a postavili se špalírem, vzdávajíc zbraň čest zesnulému. Huďba jejich zahrála smuteční pochod. Na hřbitově stály dlouhým špalírem súčasně sokolské jednoty. Hudební kapela spolku „Cecilie“ pak hrála dojemnou skladbu „Muž bez slzí.“ Rakev donešena do kaple sv. Petra a Pavla a znovu vysvěcena. Zpěváci při tom opakovali „Salve“, jež pěli při katafalku v těloevičně. Na to rakev donešena ku hrobce rodinné a po nových obvyklých ceremoniích církevních spuštěna za hlubokého pohnutí všech přítomných v chladné lůno její. Sbor při tom notoval krásnou českou píseň pohřební, jejížto text, jen prostě recitovaný, slzy může vylouditi. Řeči na hřbitově nebyly povoleny. Kde kdo mohl ku hrobce se dostat, každý trhal z připraveného zde k tomu účelu věnce, který rodina zvěčnělého věnovala, květy, aby buď je do otevřeného hrobu házel nebo aby vzal si je domů na památku.

Telegramy neb dopisy soustrastné zaslalo 53 jednot sokolských, některé spolky a jednotlivci.

Tak pohřben náš Jaroslav, památka jeho však navždy zářiti bude řadám sokolským.

Skok řeckého paterozápasu.

(Ze „Sokola“ pražského.)

(Pokračování.)

Náležitým a včasným použitím činek skok skutečně se zvýšil, jak dočítáme se u Aristotela Stagirity, jenž na dvou místech o skoku s činkami pojednává.

První místo jest v jeho spisu: „O chodu zvířat“, kapitola druhá. Aristoteles rozeznává dva způsoby změny místa, totiž: skok, kde celé tělo místo změni, chod, kde jen údy těla místo mění, ku konci obsírného výkladu dodává: „Proto skáče také paterozápasníci s činkami dále než bez nich a běhouni běží rychleji, když pažemi stranou sem a tam švihají.“

Druhé místo jest v jeho „Problemech“ V. 8.; kde ku konci jednoho odstavce tvrdí: „Proto také paterozápasník v činkách a běhoun, když (pažemi) švihá, v pažích oporu nalézá; proto onen dále skočí s činkami než bez nich, a tento rychleji běží a tak dále.“

Měli tedy již Řekové to přesvědčení, že s činkami dále skočiti lze než bez nich.

To mohlo by se laikovi zdáti nepravdivým, že člověk břemenem obtěžkaný dále skočiti může než bez břemene, avšak nechtě vzpomene si, že těžším kamenem síle svalů přiměřeným dále hoditi lze než

kamenem lehkým při stejné velikosti. Olověná kule dále letí byvší vystřelena z téže pušky a týmž množstvím náboje než-li stejně veliká kule kamenná.

Vzpružné síle nohou posily se dostává svižnou a pak setrvačnou silou činek. Zkušenosti naše potvrzují zkušenosti starých Řekův.

Na požádání dra. E. Pindera, jenž psal důkladné dílo o paterozápasu (Über den Fünfkampf der Hellenen, Berlin 1867), konány v centrální těloevičně berlínské zkoušky, jak činky ku zvýšení skoku přispěti mohou. Užito bylo činek 4 libry těžkých a můstku nepružného 10 cm. vysokého. Jeden evičenec skákající bez činek 17 stop skočil s činkami 23 stop, tedy pomocí činek zvýšil skok svůj o 6 stop, zajisté značně.

Athlet z povolání J. Howard skočil 8. května r. 1854 v Chestru pomocí činek 5 liber těžkých 29 stop a 7 palců; skok byl z rozběhu a odraz na kulu jen něco málo ze země čnějícím. Porovnáme-li výše uvedené skoky bez činek a tyto s činkami, shledáme, že činky skok značně prodloužití mohou. Ač onen skok Howardův 29 stop jest výkon velmi znamenitý, přece ještě mu schází téměř polovice do skoku Phyllova. Aby rozdíl ten se na nullu uvedl skokem prostým třeba s činkami, tu by musel ne Pythokritos ale sám Orpheus neb náš Zábój (je-li dovoleno jej citovati) skok hrou svou provázeti. A přece jsou spisovatelé, kteří tvrdí, že skok ten se děl bez rozběhu!

Tak čteme v Krause-ovi a Schoemannovi. Schoemann (Griechische Alterthümer II. s. 52) praví: „Ku skoku vstoupili zápasníci na povýšené místo, odkudž bez rozběhu, jen podlouhlé, kulaté, kovové závaží v rukou držíce, aby tím svému tělu vzpružení dodali, vyznačenou dráhu přiskočiti měli. Tato obnášela neméně než 50 stop.“

Někteří docela praví, že užíváno bylo zvláštní mechaniky vyhazujícího přístroje, takže skákající více hopen byl, než sám skočil. To zdá se nám býti výklad přímo za vlny přitažený. Známé jest, že pružný můstek aneb líha více do výšky vyhodí než do dálky a známo jest též, že pomocí pružného můstku nikdo tak daleko nedoskočí jako z můstku nepružného. Kdyby však této pozitivní pravdy nebylo, tedy již slovo „bater“ samo výklad onen poráží, neboť znamenalo u Řeků též práh u dveří a proto „bater“ u skoku znamenalo asi prahovitě zvýšené místo, tedy jen něco málo nad zemí, jelikož při odskoku se na ně vstoupilo. Odpovídá tudíž „bater“ úplně našemu můstku, možná ovšem že byl rozměru menších, zejména co délky se týče.

(Pokračování.)

SOKOL + AMERICKÝ

Organ Sokolstva Česko - Amerického.

... Vydává a rediguje Fr. Lier. ...

NÁKLADEM VÝK. VÝBORU NÁR. JEDN. SOKOLSKÉ

... Vychází 15. každého měsíce ...

NEW YORK, 15. ZÁŘÍ 1887.

Z našich středů.

Napsal Jos. L. Voborský.

Budoucnost Sokolstva českoamerického má nyní mnohem lepší a mohutnější základy, na nichž vzroste myšlenka sokolská tak, jak vzrůstí má. Na základech těchto nastává nám nyní práce, abychom Sokolství budovati počali, t. j., abychom se nyní úsilovněji postarali o to, aby myšlenka sokolská, to sítě, rychle vypučelo a rozmnožilo se všude tam, kde půda k tomu jen trochu působí. Nyní nastává nám práce, jež, má-li přinést nám ovoce, musí býti poctivá, svědomitá, s pravým zápalom pro věc sokolskou započatá, práce ta musí býti vytrvalá, neb s ní nebudeme tak brzy hotovi, jak by se snad mnohému zdálo.

První základ lepší budoucnosti Sokolstva česko-amerického utvořen byl tím, že povolali jsme si za společného cvičitele bratra Sokola Štulíka. Jak tento zde mezi námi působil, jest každému bratru známo. V jednotách našich všude jeví se větší a lepší ruch, všude zaveden jest vzorný pořádek, všude panuje činnost a lepší spolutnost. Jeho působením zde změnilo se mnoho za ten kratinký čas a my jsme ze všeho poznali, že jest nám to ku prospěchu. Druhý základ budoucnosti lepší a dokonalejší položen byl poslední sokolskou věkupamátou výpravou do vlasti. Tam poslali jsme své vycvičenější bratry, aby ukázali bratřím v Čechách, jak jsme zde pokročili, a aby pověděli, jak sokolství zde ve svobodné zemi vzrůstá; zároveň však aby oni se tam naučili znáti všechny poměry Sokolstva tamnějšího, naučili se tam, jak se má a může sokolská myšlenka pěstovati, jak se má tělocvik rozšiřovati, aby národnosti naší to prospělo a Sokolstvu našemu také.

Jak toho docílit? Snadno, velmi snadno. Na nás nyní jest, abychom pomohli vyslancům v jich práci a nabádali všude a povzbuzovali lid náš ku pěstování tělocviku, zvláště abychom dbali toho, abychom co možno nejvíce dítek do naší cvičírny dostali. My musíme mladíky zváti do našich cvičíren, abychom seznámili je s účinky tělocviku a pak kdo jednou cvičírnu naši navštíví, ten zajisté pozná, jak blahé, sladce prožité chvíle mu uběhnou. My musíme sami jednati sokolsky, mužně a

upřímně, aby ti, již do středů našich vstoupiti mívá, měli před námi úctu, aby nabyli toho přesvědčení, že sokolské sbory zváti se mohou baštami národnosti naší.

Když bratří Pecivalové navrátili se ze sokolské pouti památné, pravili mezi jiným následující slova o chování se k sobě a o jednání Sokolstva českého v Čechách: „Bratři, kdybyste věděli, jak oni tam sebe mají v úctě jeden druhého, jak se milují a bratrsky se k sobě chovají, došlo by Vás to velice. Oni mezi sebou žertují, avšak nikdo nikoho hrubě neurazí — jen láska sokolská, láska bratrská panuje mezi nimi. Kdybyste viděli to jejich jednání ve schůzích, které jest tak pěkné, svědomité a pořádné, jistě byste se podivili; jejich zprávy, ať jsou jakékoliv, jsou zpracovány dobře a vše jde tak hladce a mírně, že radost jest mezi bratry těmi žiti. Tam byste viděli, jak rádi ti starší členové baví se s těmi mladými a jdou s nimi všude, ať na výlety neb na všelike průvody a nedělají žádného rozdílu mezi stárim neb bohatstvím; jsou sobě všichni rovni — tak jak se na Sokoly sluší a patří.“

Pakli že někdo vidí jednání takové sokolské, ten nelení a vstoupí do řad jejich, neb radost jest dlíti mezi takovými Sokoly, kteří k sobě hnou v upřímné bratrské lásce.

V našich středech však jednání takového jest dosud poskrovnu. Milují se pouze ti bratří mezi sebou, co navštěvují cvičení, a ti ostatní, co jinak „pracují“, ti o lásce sokolské neví ničeho. V našich středech mnozí chtějí jen neustále vlásti, a jeden druhého, pakli může, hodně strhají, jako by ho snad chtěl snísti a i jiným způsobem na sebe dorážejí. Nemějte mi, bratří Sokolové, za zlé, že toto povídám, však uznati musíte, že jest to pravda, ryzí pravda. To musí vymizeti z našich středů a na místo to musí přijíti skutečná bratrská a sokolská láska.

Pakli že jsme u sokolských sborů, pracujeme všichni a to poctivě, neukazujeme jeden na druhého, že ten neb onen to může přijmouti, a tak dáme na jevo před obecností, že si sokolských sborů vážíme a je ctíme. Veškeré předsudky a veškerá škrobenost musí nás býti vzdáleny, my musíme si myslet, že jsme jeden jako druhý, ať již jsme bohatší neb ne, ať máme lepší klobouk než druhý nebo naškrobenější límeček; vždy jsme Sokoly, a proto tyto malicherné předsudky mají býti od nás daleko vzdáleny. Však kdo děle jest u sboru, ten zajisté odvykne všem těmto způsobům, ten všecko shodí se sebe, a pakli že za účelem pravým ku spolku sokolskému se přidal, stane se Sokolem řádným a upřímným, který nezná rozdílu žádného proti bratru druhému. A kdo jednou počne cvičírnu navštěvovati a sezná to milé bratrské jednání mezi námi,

ten brzo přivykne a i jiné nabádá, aby cvičení též navštěvovali. —

Řady naše mohly se více již rozšířiti, kdyby veřejné časopisectvo více tělocvičných sborů si všímalo, a kdyby více o tělocviku obecnostu povědělo, proč se pěstovati má a jaké účinky nám nese. Dosud málokterý časopis obsírněji se zmínil o sokolství, a pakli ano, tedy to bylo velmi málo, že si toho málo kdo také povšiml. Proto by měli Sokolové sami do časopisů česko-amerických přispívati, zejména ti starší, jichž slov zajisté by nebylo nepovšimnuto.

Proto bratří, chopme se chutě práce a rozšiřujeme řady naše na základech lásky bratrské a sokolské, neboť, jak jednou napsal br. Štulík: „Mladík vyrostlý v řadách sokolských, kde poznal zušlechťující vliv této lásky, kde naučil se skromnosti, způsobily bude vejíti na kolbiště života, aniž by obávil se bylo, že stane se na úkor jiným sobcem, a to právě, co jest nevyhnutelně potřebno.“ A pakli že na základě takovém pracovati budeme, zajisté že heslo br. Štulíka: „Co Čech, to Sokol“, aneb: „Co Sokol, to Čech“, brzo zdárně se osvědčovati bude mezi námi. —

Hlavní snahou naší tedy budiž, zařizovati tělocvičny tam, kde toho možno, zejména ve větších městech, a dbejme toho, aby hodně dítek tělocvičny tyto navštěvovalo a zařizujeme pro ně školy české, abychom je mohli vzdělávati jak tělesně tak i duševně. Neboť chceme-li, aby z dítek našich byli někdy zdární Čechové, nestydící se za původ svůj, musíme jim poskytnouti oboje.

Dalším heslem naším budiž: „Milujme se!“ a pak snad jinak jednání naše vyhlížeti bude.

Cvičitel, jaký má býti.

Napsal Karel Vaniček.

(Dokončení.)

Při cvičení na nářadí nejspíše a nejvydatněji může cvičitel na členstvo účinkovati, jsa tu s ním ve styku nejužším, zde nejlépe může působit též na jeho mysl. Jest-li že při cvičeních společných panuje (neb aspoň panovati má) jakási nálada povznesená, jest-li že tu každý jednotlivec podrobuje se celku, jemuž platí veškeré povely, výtky a p. společně, pak při cvičeních nářadových vystupuje individualita každého cvičence velmi ostře, podává příležitost cvičiteli nejenom seznávat různé povahy, ale i zacházeti s nimi, působovati je ideální povaze Sokolské a pokud možno i získati si lásku všech, což jest sice úloha dosti obtížná, nikoli však nemožná a vždycky záslužná. Což může dostati se cvičiteli lepší odměny, což jest náklonnost a láska celé řady bodrých srdcí Sokolských, což může blažiti mysl cvičitele více, než vědomí, že tolik jarých

kmenů štěpoval ušlechtilými rouby myšlenky Sokolské? — Cvičení společná přirovnal bych systému centralisace, jež snaží se, by při společném vystupování všechny živly podrobovaly se velení společnému, ano cvičení náhradové ponechává větší volnost jednotlivým skupinám autonomním — družstvům. Družstvo jest nejlepší působitě cvičitele, on hledí k tomu, by družstvo uznávalo jej za hlavu svou. Na povel daný hled, aby se v okamžení shromáždilo i náradí ke cvičení upravilo. Kde družstvo samo rukou nepřiloží a netečně se dívá, jak cvičitel sám s obtíží náradí na místo dopravuje, žíněnky po zemi táhne, či zkrátka i dobře, sám se dře, ano družstvo lelky chytá, tam věru těžko mluví o nějaké náklonnosti cvičenců ke cvičiteli a naopak. Jaký pak účinek má to vše na cvičení samotné, přenechávám každému členu na uvážení. Jak jsem již pravil, není nám disciplína vojenská ve všem sympatickou, nežádáme tedy dřevěné seřazení družstva, jež by po celé cvičení ani neeklo. To bychom došli daleko; naopak, čím družstvo veselejší, tím lépe, trochu hláholu a smíchu více, nebo méně, na tom nesejde, pokud se družstvo nevymlká pořádku. Pořádek musí cvičitel si dovést udržeti. On hledí k tomu, by nikdo nevyhýbal se nijakému cvičení, čehož dosáhne nejlépe rozumným výběrem cvičení. Zvláště vystříhej se cvičení těžkých pro to které družstvo, hledě vhodnými sestavami vše zpříjemnit, jednotvárnost zameziti. Dobrý cvičitel má s jediným druhem cvičebním po celý čas cvičení vystačiti, což podaří se mu jen tehdy, jest-li že dobře seznámil se s teorií cvičení. Cvičení předváděj soustavně, od rozvrhu bez potřeby se neuchyluj. Vytkní veškeré chyby cvičencovy, po případě příkaz opětné provedení nezdařeného cvičení. Dobré provedení pochval, nesmělého povzbud, zvláště pak pokud možno vylož, v čem záleží t. z. muška cvičení. Požadavek tento má svou důležitost. Nestačí pouze ukázati cvičení a třeba i vyložiti je do všech podrobností, nevytkneme-li zvláště ostře z těchto podrobností onu nejzávažnější, na níž právě provedení cvičení závisí — „mušku“. Ukazujme na př. cvičencům vzepření tahem a nepřipomeňme jim co nejdůležitěji mušku jeho, totiž přechmátnutí co nejvýdatnější, chtějme vzepření cukem a neukážme dříve zvláště charakteristické vysazení a bleskurychlé prohnutí kříže — a výsledek bude jistě velmi pochybný.

Nikdy nezapomeň každé cvičení pojmenovati a příležitost se i vyptávej na názvy, jednou již oznámené, tak jenom lze dosíci znalosti názvosloví u členů a učiniti nemožným nestvůry jako: „Břícho-toč, koleno- a ramenotoč“ i podobných nesmyslů více. Dbej o to, by cvičenci nepřebíhali ani ze svého družstva do dru-

hého, ani naopak, bezuzdnou pak dychtivost oněch, kteří stále jen po hrazdě se ohlížejí a na vhodný okamžik číhají, by odskočivše, nějakou tu toč provedli, křof jak jen můžeš. Čím to nejlépe zkrátíš? Tím, že cvičení svoje učiníš co nejrozmanitějším a družstvu nejpříjemnějším, varuje se každé jednotvárnosti unavující. Znamenitý má účinek na cvičence veselá mysl cvičitele, tu i tam lehký vtíp, nebo žertovná nářážka, udržuje družstvo v dobré míře a tím již mnoho získáno — totiž chuť ke cvičení, o kterou v prvé řadě běží. Mýlil by se však, kdo by chtěl snad tím lásku družstva získati, že by ponechal mu zvolní úplnou — brzo by seznal, že spáchal největší hřích, jehož se může cvičitel v povolání svém dopustit.

Zvláštní pozornost věnuj záchraně. Ta má býti tak bezpečná, by veškerou bázeň i pohromu (pokud možno) cvičence vylučovala, aniž smí opět býti tak úzkostliva, by překážela volnému provedení cvičení. Nelze upříti, že snadněji se pravidlo vyřkne, než je lze provéstí, a mohu z vlastní zkušenosti dotvrditi, že tak mnohý, záchranu dávající, sám větší má strach, než cvičenec záchranu žádající, ale i zde platí pravidlo „Cvičení dělá umění.“ Žel, že tomuto cvičení v záchraně poměrně velmi malá se věnuje pozornost, a znám cvičitele, jinak velice schopné, kteří za žádnou cenu neodhodlají se k záchraně při cvičení nebezpečnějším. Co toho příčinou? Veliká úzkostlivost, ana právě při záchraně největší chladnokrevnost nutna jest. Této ovšem jenom evikem co nejčastějším nabyti lze. Nejlepší školou pro cvičitele jest družstvo poslední, nejslabší, jemuž se většina cvičitelů vyhýbá, ač tam nejspíše nabyti lze zkušenosti pro další působení. Pravda, není to sice „žádný med“ cvičiti začátečníky, ale za to není družstva vděčnějšího a pilnějšího nad ně. Jenom trpělivost nesmí cvičiteli scházeti.

Tak jest se cvičiteli se vsí láskou i chutí věnovati krásnému povolání svému, by po skončeném cvičení, stíraje perlič se s čela pot, s dobrým mohl svědomím říci: „Již jsem dost pracoval!“ Než mrzutě a neochotně cvičit, tož raději vůbec necvičit, neboť politování jest hodné družstvo pod cvičitelem — hypochondrem.

Zakončuje tuto stať, nemohu nevzpomenouti vzájemného styku cvičitelů mezi sebou. Ten budiž v pravdě bratrský, prost veškeré neupřímnosti a škrobenosti, jež byla by špatným příkladem členstvu. Jen s politováním vzpomenouti mohu vzájemné žárlivosti mezi cvičiteli. Neshoda mezi dvěma cvičiteli proto, že jeden cvičí přednější družstvo, kdežto druhému družstvo slabší připadá, neb že jeden honosí se názvem „prvého“ cvičitele, an druhý přívlastku toho bolestně postrádá, neshoda taková pochopitelná byla by pou-

ze u dětí, pravému Sokolu — muži však jen útrpný úsměv na rtech vylouditi může.

III.

O výletech vystupuje cvičitel s družstvem svým na veřejnost, to samo již praví vše. Jestli že v tělocvičně dbáti mu jest o zachování náležitě vážnosti, což tím více na veřejnosti, kde lidé, kteří jak známo, raději soudí než sami se kritice podvolují, každou chybičku pozorují a škodolibě vytýkají. Tím více platí to o Sokolstvu, jež mnoho majíc etí, též mnoho nepřátel má. Nechej se dlouho při stati této, tak často přetřásané, zdržovati, tolik chej však připomenouti, že, žádá-li cvičitel od členů přesné zachování řádu výletního, sám tento řád ovšem nejen znáti, ale i do posledního puntíku plniti musí. Kde ku př. cvičitel prvý na žízeň a únavu si stěžuje, prvý pozadu zůstává, prvý u každého hostince chce zastavit a pod., jak možno tam nadíti se lepšího chování od členu? V tělocvičně kázeň může býti volnější bez veliké škody, na výletech buď však železná, nemá-li utrpěti čest jednoty, její největší jmění. V tom jest ovšem příklad cvičitelů nejvíce rozhodujících, proto buď cvičitel vždy a všude celým mužem, pravým Sokolem! Na zdar!

H l í d k a.

— „Dívčí Sbor Sokolek“ v Clevelandu pořádáti bude ples v pondělí, 26. září, v síni „Slovanské Lípy.“

— Tělocvičná jedn. „Věrní Bratři“ v Milwaukee pořádala v neděli dne 28. srp. slavnost svého osmiletého trvání. Odpoledne bylo veřejné cvičení a koncert, večer taneční zábava.

— Všechny jednoty, kteréž vyslaly cvičící členy s výpravou sokolskou do Čech, pořádaly slavnostní neb důvěrné večery na jich uvítání. Zajisté že všude bylo vítání srdečné. Jsme rádi, že naše věrné druhy opět máme mezi sebou a doufáme, že Sokolové z Čech se vrátivší nyní s novou chutí uchopí se práce v jednotách svých. — Na zdar!

— Bývalý společný cvičitel jednot našich, br. Štulík K., vrátil se celý a zdráv po návštěvě v Čechách opět k nám. — Přibyl do New Yorku po parolodi „Werra“ v úterý, dne 6. září, a v úterý, dne 13. září nastoupil další cestu do Chicaga, kdež hodlá trvale se usadit. Přejeme mu ve všem úplného zdaru a sobě přejeme, by ku prospěchu věci sokolské mezi námi vydatně působil. Na zdar!

— Tělocvičná Jednota Sokol Tomáš Černý ohlásila druhý letošní výlet svůj do Schuyler na den 28. srpna. O průběhu výletu nemáme po ruce žádných zpráv, jen to víme, že velké účastenství se strany

spolků bylo přislíbeno, i že obecnstvo na výlet tento u velkém počtu se připravovalo. — Těz druhá jednota ze státu Nebraska, z Wilber, zamýšlí pořádati výlet spojený s veřejným cvičením.

— Těl. Jed. Sokol „Blesk“ v Baltimore pořádati bude 26. září v nově upravených místnostech br. V. J. Šimka „národní večer“ za účelem rozprodání losů Národního divadla v Brně. Jak známo, poslalo družstvo Nár. divadla v Brně jednatelem new-yorské jednoty pro každou sokolskou jednotu americkou 100 losů k rozprodání. Jednota baltimorská k docílení úplného a rychlého rozprodeje dotyčených losů pořádá tento národní večer, při kterémž každý, kdo dvě vstupenky po 25 centech předběžně odkoupí, obdrží jeden los, jenž má ceny 1 zl. Na losy připadají výhry předmětů v ceně až do 10 tisíc zl. — I ostatní jednoty přičiní se měly o rychlé rozprodání losů těchto způsobem jakýmkoli, neboť již o Vánocích nastane slosování a tedy zde v Americe již počátkem prosince musí být učiněna s losy úplná pořádnost.

— Chicagská „Svornost“ ze dne 10. t. m. sděluje: „Druhé oddělení našich výletníků přijelo včera na nádraží Michigan Central. Opět množství našinců dostavilo se na nádraží k uvítání ze staré vlasti se vracejících Sokolů a hned jakmile vlak vjel do nádraží, nastalo vřelé a upřímné přijetí druhého hloučku výletníků. Všichni byli zdraví, spokojeni, že jsou opět doma, a stěžovali si jen velice na velkou bouři, kterou byli museli přestáti na moři. Nepřijeli však ještě všichni, neboť bratr Štulík a paní, bratr Kulíček a několik dam zůstalo ještě v New Yorku, jak teprve včera jsme se byli dozvěděli. Z příjezdů včera na Michigan Central nádraží jmenuvati dlužno bratry: J. Drobníka z Milwaukee, J. M. Královce, Jos. Pugnera, Dr. Fr. Pateru, J. Živnostku a R. Hurta. Mimo těchto a dříve již jmenovaných přijeli br. Kostner a Plouzek předvěrem po rock-landské dráze, jakož i br. J. J. Mallat z Wilber, Neb.

— Sokol Kostner přivezl s sebou z Čech velekrásný dar, stuhly na prapor T. J. S. v Chicagu a to v červené a bílé barvě národní. Stuhly ty jsou velice uměle vyšíváné, bohatě ozdobené a drahocenné, tak že budou překrásnou ozdobou praporu této jednoty. Na červené stuze as 12 paleů z šíří a as 2 a půl stopy z délky, nachází se v umělém provedení nápis zlatý, „Srdečný pozdrav Čechům zaoceanským!“ a iniciálku v renesančním slohu provedenou zdobí velký safír v ceně as 50 doll. Na bílé stuze pak nachází se nápis neméně úhledně a krásně vyšitý „Česká jednota paní a dívek v Plzni, 19. června 1887.“ Mimo to zdobí tuto stuhu krásný plzeňský znak, zdařile provedený, tak že

líbiti se musí každému. „In hoc signo vinces“ („V tomto znamení zvítězíš“) zdobí prsa archanděla, držícího tento znak, a celek činí velmi pěkný dojem. Právě se, že stuhly ty stály asi 500 zl.; jsou to tytéž, které vystaveny byly v kněhkupectví Válečky v Praze a již tam těšily se všeobecnému obdivu. Také druhé sbory naše mají dostati stuhly na prapory své, jak se nám sděluje, zdali však tak bohaté, jako právě tyto, nevíme ještě.“

„Svornost.“

Zprávy z Čech.

(Nové jednoty sokolské) založeny v Dobrovicích u Ml. Boleslavi, v Přestici, ve Veselí n. L., Hrochově Týnci u Chrudimi, v Zbraslavi a v Husovicích na Moravě. Zřizují se v Pečkách na dráze, v Rovensku, v Loužnici u Žel. Brodu a v Kojetíně na Moravě. Na zdar!

(Odhalení praporu) pořádal dne 17. června „Sokol“ třebešský za účastenství jedenácti bratrských jednot a velké návštěvy obecnstva. Slavnost v každém ohledu byla zdařilou. Br. Scheiner, redaktor „Sokola“ pražsk., přednesl slavnostní řeč, jež s nadšením byla přijata. Slavnost pro venkovské účastníky zakončena cvičením na náradí, pro domácí plesem.

(Z Rokycan.) Rokycanský dopisovatel „Sokola“ pražsk. píše o návštěvě Sokolů amerických následovně: Den 17. července zůstane pro jednotu naši dnem památným; dostavil se k nám bratří Američtí počtem 11 členů s br. Kostlánem v čele, kdež v letní tělocvičně veřejné cvičení spolupůsobením členů jednoty naší uspořádáno, jemuž přes tisíc osob přítomno bylo; mimo to dostavily se též jednoty radnická a bráská. Po příchodu na cvičiště přivítání bratří američtí družičkou sl. Velkoborskou vzletnou řečí, načež náčelník br. Anichober bratry americké vlasteneckým proslovem oslovil, po jehož skončení bouře potlesku a volání „Sláva“ hostům provoláno; na to provedlo 16 členů jednoty rokycanské cvičení prostná (pro pražský sjezd nacvičená), jež přesně provedena byla. Nyní přikročili hosté američtí za hlučného jásotu ku cvičení na náradí a sice: na bradlech, koni na šír a hrazdě. Cvičení ta sledována od znalců i laiků s obdivem a smělé a elegantní výkony provázeny stálým potleskem a pochvalou. Zvláštní pozornosti věnováno na to novému, u nás nevidanému cvičení (kroužení kuželů), jež provedli mistrně br. Šmídl a br. Kostlán; při nastalém odpočinku hostů provedlo 8 členů jednoty rokycanské školu zápasnickou, načež hosté američtí Kreml a br. Kostlán cvičili šermu; ku konci přistoupeno ku vzpírání činky 20kilové, jehož účastníci

se 4 členové američtí a 4 členové rokycanští: vzpíráno libovolnou jednou paží; prvním přeborníkem uznán br. Nádr, člen jednoty česko-amerického Sokola v Chicagu, vzepřev činku 47krát. II. přeborníkem známý vítěz ze závodů českobrodských náš br. Frant. Poláček, vzepřev 44krát. Po cvičení, jež podalo dukaz, co zmůže dobrá vůle a pilné pěstění tělocviku, rozproudila se čilá a v pravdě bratrská zábava, při čemž zvláště američtí hosté od dam v kroj národní oblečených a družiček českými koláči častováni byli; ku konci sestoupili se bratří američtí a členové jednot sokolských, načež malebná ta skupina bengálským ohněm ozářena byvši, slavnost pro nás tak významnou skončila: rozumí se, že bratří američtí u členů jednoty naší bratrského pohostění našli a druhým dnem se s námi rozloučili, aby závodům v Praze přítomni býti mohli. Na zdar!

Různé zprávy.

Největší a nejlépe zařízenou tělocvičnu na světě (dle tvrzení německých turnérů) vystaví prý německý ústřední sbor turnérský („Central Turnverein“) v New Yorku. Dne 5. září položen slavnostně k budově této základ v 67. ulici, mezi II. a III. Ave. Dle plánu bude mít sál cvičební 105 stop délky, 50 šířky a 28 výšky; kolem sálu bude galerie, jež zařízena má být pro běh. Střecha tělocvičny má býti sestavena tak, aby nebylo k nesení jí zapotřebí žádných sloupů. V budově vedle sálu cvičebního naležati se bude plovárna v délce 75 a v šířce 16 stop, dále parní a sprechové lázně, střelnice s 2 terči s drahou 200 stop a sál šermířský. To jsou místnosti pro tužení těla. Východní křídlo budovy má být zařízeno na školu, jež obsahovati má 12 tříd, sál pro kreslení, sál pro modelování, místnosti pro vyučování rozličným odvětvím průmyslu a místnost pro školní radu, učitele a výbory. Se zvláštní péčí má tu být zařízena knihovna a čítárna vedle místnosti pro archiv a správní radu. Největší místnosti toho druhu v New Yorku předstihne prý taneční sál s jevištěm, jídelna, místnosti hostinské s restaurací, místnosti pro kulečníky a kuželáky. Náklad na budovu tuto rozpočten na půl milionu dolarů. Stavba má být dokončena as za půldruháho roku, do konce ledna 1889.

Silačka. Časopis The New York Clipper sděluje, že Annie Howardová z Filadelfie, dívka 22letá, stálým a soustavným cvičením u vzpírání činek docílila toho, že 100liberní činku vzepře 24krát. Způsob vzpírání (zda z připázení či z paží skrčených) se neudává.

Tělocvik u Američtíků až do nedávna považován byl spíše za sport než

za potřebu. A skutečně způsob tělocviku amerického domnění toto vzbuzoval a potvrzoval. Hlavní předměty jeho: běh, veslování a hra míčem znamenitě názor ten podporovaly. Proto také až do nedávna nikomu z Američanů ani nenapadlo tělocvik do škol obecných zaváděti. Pěstoval se jenom na školách vyšších a tu opět po výtece jen způsobem americkým. Nyní, hlavně zásluhou německých spolků turnéřských, jež pro zavedení tělocviku do škol amerických pilně agitují, i přičiněním některých učitelů a profesorů amerických, kteří buď studiem aneb návštěvami svými v Evropě o přednostech tělocviku evropského se přesvědčili, tělocvik našeho způsobu počíná zaváděti se na školách vyšších i do škol obecných. — Na universitě bostonské ještě minulý rok pěstovala se cvičení vojenská. Nyní tamtéž pilně o to se jedná, by cvičení vojenská nahrazena byla tělocvikem soustavy Jahnovy a Spiessovy. V Chicagu a v Clevelandu rozhodly školní rady zavést tělocvik do škol obecných. V Milwaukee se tělocvik na školách obecných již pěstoval, však lonského roku školní rada tamní prý pro velké pydání jej vypustila. Nyní opět tamtéž školní rada jedná o jeho zavedení. — Největší potíž ovšem bude se získáním schopných učitelů. Učitelky a učitelové na obecných školách nemají o našem tělocviku ani zdání a kdyby těm přenecháno bylo cvičení dětí, dodělal by se tělocvik na školách za krátko úplného fiaska. Musí být tedy cvičitelové vybíráni ze sborů tělocvičnických, což sami školní radové nahlízejí a přiměřeně kroky v tom ohledu již učinili. — V Chicagu máme i několik dobrých Sokolů českých, kteří mohli by na tamních školách úřad cvičitelů zastávat.

„Gut Heil!“ Původ tohoto pozdravu německých turnéřů (asi jako naše „Na zdar!“) omylem připisuje se mezi německými turnéry všeobecně tak zvanému otcí německého turnérství, Jahnovi. Pozdrav tento však objevuje se již na středověkých mincích. Tak nalezáme ho na zlatých bracteatech (dutých mincích ze zlatého plechu, kteréž na vrchní straně mají ražení vypouklé, na spodní straně prohloubené). Též známé heslo turnéřské „Frisch, Fromm, Froh, Frei“ bez podstaty připisuje se Jahnovi. V nejnovější sbírce pořekadel (Ferdinand Knie, Paderborn 1886) praví se o tomto přísloví: „Pořekadlo toto s rozličnými přídávky a změnami sledovati se dá až do 15. století. Nejstarší mně známý způsob jest: „Frisch, Fröh, Frey!“, jenž nalezá se v písni Oswalda Wolkensteina (1376—1445). Zkrácením tohoto hesla F. F. F. F. navrhnul na švábském turnéřském sjezdu v Heilbronu darmstadtský turnéř Felsing.

D O P I S Y .

Baltimore, 1. září 1887. — U nás jako by to vymřelo, ani jediné řádky nečteme o činnosti „Sokola“ našeho. Myslím, že naši Sokolové jsou tak pohodlní aneb si myslí, že jest dost času. Ano, jest to pravda, proto jsem se chopil já péra, ačkoliv jsem teprve dva měsíce Sokolem, ale již mne to nutí, abych také podal zprávu od nás. Četl jsem dopisy uveřejněné v čísle 8. „Sok. Am.“ ze dne 15. srpna. Ze všech stran zasílají Sokolové zprávy o výletech, jen od nás nic. Nevím, zdali se za výlet náš stydí, aneb co toho jest příčinou.

Výlet sokolské jednoty „Blesk“ byl odbyván dne 4. července na Belair Ave. do zahrady L. Mutha. Rozkošný byl pohled na právo, který sestával z Česko-Slovanských Podp. Spolků, z dítek české školy a jiných ještě spolků. Milý byl pohled na děvčata české školy, která byla vesměs stejně oblečena v bílé šatičky a modré punčochy; vlasy rozpustěné doplňovaly pěkný ústroj. Mohou být hrdí rodičové, kterým ty dívky náleží. Chlapeč české školy a naši tělocvičny byli též stejně oblečení a skorem každý nesl malý praporeček. Za zvuku hudby jsme se hnuli od národní síně J. V. Šimka, a v právo, který byl udržován v pořádku našimi Sokoliky, brali jsme se k našemu cíli. Cesta nám ubíhala vesele, neboť zapoměli „tam nahore“ topit. To bylo pro nás dobře. Ale za to jsme se zapotili při kuželkách a při tanci. Náš bratr J. Benda, kapelník naší hudby, chtěl nás unavit, ale zatím napvil sám sebe, poněvadž Sokolové něco vydrží. Odpoledne se dostavily české sbory a jedna úkyně sborů těch měla delší řeč, při níž mnohemu oko se zarosilo.

Bratři Sokolové, já bych Vám přál vidět tu radost na našem výletu; hudba, zpěv a deklamace neměly konce. Ale nejvíce živo bylo v nalévárně. Čtyři bratři nalávali a přece nemohli postáti. Každý pil na zdraví Sokolů amerických, kteří byli v Praze. Spokojenost a blaho bylo viděti každému na očích. Já byl ale nejšťastnější, poněvadž jsem tam získal srdce dívky, právě to vlastenky. V půl noci nám zahrádl ještě „Americký domov“ a pak jsme se rozešli všichni domů. — Někteří, již sobě nepospíšili, na cestě zmokli, ale vzdor tomu jsem sám slyšel lidi říkati: „Není nad sokolskou zábavu.“

Proto vyzývám tímto všechny Baltimorské mladíky a Čechy, aby nám dokázali, že mají k nám důvěru. Nechť se dostaví dne 26. září do naší místnosti, kdež budeme pořádat „První národní večer“ ve prospěch Národního divadla v Brně. Na programu jest: Proslav, kuplety, národní písně a deklamace, koncert na ceteru, solový výstup „Osudný svrchník“ aneb „Purkmistr a jeho dítě“, novela ze života madoměstského v I jednání od J. H.; dále jsou mlhové obrazy a na konec taneční věneček. Já myslím, že Baltimorskí Češi navštíví nás co nejčastěji.

Teď již dost toho, až bude po tom „národním večeru“, pak toho napíšu více.

Baltimorským Čechům a všem bratrům ve Spoj. Státech volám sokolské „Na zdar!“

J. Hr — — k.

Chicago, 4. září 1887. — (Z P l z e ň s k é h o Sokola.) — Konečně jsme se dočkali toho, že alespoň tři z našich vyslaných se vrátili. Ostatní dosud dlí v Čechách, ale možná že i oni v polovici tohoto měsíce se vrátí. Doufám, že si nikoho nepřivezou s sebou, jako to učinil br. Štalík, totiž, aby se tam uvázali v pouta manželská, ač mnozí povídali, že náš „Kulda“ má na mále, aby se vrátil domů co svobodný, neb ty jeho černé oči že prý se tam zakonaly do něčeho, co nazýváme „jí“ příliš hluboko. Těšíme se na návrat těch ostatních také, neboť doufáme, že opět všichni oddají se práci sokolské cele, jako dříve byli činili.

V neděli, dne 28. srpna, pořídali jsme pohodový výlet do Riverside. Počasí bylo toho dne velmi krásné, hodící se právě pro výlet takový. Byloť ráno trochu chladno, což bylo ovšem velmi milé, neb jsme se tak mnoho nepotili. Ráno jsme vyšli o půlnocí hodiny a dorazili jsme na místo v 9 hodin a 5 minut. Vzdálenost Riverside od Chicaga počítá se na 15 mil. Po cestě jako obyčejně zažili jsme veselé zábavy hojnost, neb všichni jsme byli veseli a cesta nám ubíhala rychle. Brzo jsme běželi klusem, brzo opět jsme šli pochoodem, a žádný necítil se býti unaven. Bavili jsme se zpěvy neb říznými žerty, k čemuž napomáhala nejvíce naše „Vev-rka“, která, ač má nožky malinké, přece neustále ve všem chytla první. Někteří měli nějaký ten vřevol v podobě „flašky“, se „šnapsem“; ten se jednoduše rychle „vypálil“, aby nespůsobil nějaké neštěstí a tak to šlo až do Riverside. Krajina všude byla krásná, přímo romantická, tak že nás všechny velmi zajímala. Na místě výtetním, v krásném lese, bavili jsme se teprve znamenitě, ovšem napřed museli jsme se posilnit tím červeným mekem. Za mlou chvilu t. m. přijeli hosté po vlaku, totiž dámy a pak ti Sokolové, co myslí, že nožky jejich jsou příliš jemné, než aby mohly cestu takovou vykonati.

Hlavní úlohu zábavy konal „foot ball“. Co při tom švandy sezajíže, jest každý ví. A tu ještě mnohý duš na bolení nohy neb rukou, kteroužto bolest utrážil si kopancem, jiný opak na to, že má ruce plné trní, do kterého se byl svalil, jsa tam vtačen návalem horlivých stran. Jiný zase, který nebyl tomu zvyklý, nařikal, že nemohl asi týden slézati ani vylézati na schody, poněvadž se mu kopáním do „foot ballu“ staly nohy méně ohebnými.

Dále jsme skákali o tyči do dálky a výšky. Tak uběhl den a my večer vraceli jsme se domů — po vlaku.

Ve cvičirné panuje stále čilý ruch. Členů chodí teď více, žáků opět několik přibýlo a děvčát též. Onedlou odbyvali jsme malý závod s malými žáky na skok do dálky a tu byl docílen skok 14 a půl stopy. Malí „camprieci“ tuží se znamenitě.

Dnes opět jest mi se zmíniti o našich sestřích Sokolkách, a sice konám to rád, neboť mohu říci, že přece dosud všechny se neprovdaly a že ještě sbor jejich stává. Zahájí činnost svou tento měsíc; budou totiž cvičení navštěvovat a budou pak do svého sboru přijímat i mladší sestry Sokolky. Možná že se přičiní o rozmnožení počtu děvčát cvičení navštěvujících. Jen ať pracují sestry Sokolky rázně, já jim k tomu srdečně přeju zdaru.

Dne 6. listopadu budeme pořádati veřejné cvičení pokročilejších družstev a proto se již nyní připravujeme, aby cvičení bylo dokonalé!

Na zdar!

Jos. L. Voborský.

Baltimore, 6. září 1887. — Již dlouho tomu, co se neobjevil z naší jednoty dopis v „Sok. Am.“ Prato zase cháp se péra, abych Vám něco z našeho kruhu sdělil.

Příjezdem našeho cvičitele Sokola A. Primuse zase cvičení naše trochu se zmohlo — jest jen pětina, aby tak zůstalo, neb nás cvičí z jednoty mající více než 58 členů malé procento: 14, někdy 16. A k tomu jednota naše sestává většinou ze samých mladých členů.

Stanovy naše ukládají našim členům bez rozdílu stáří navštěvovat cvičení jeden rok, což však u nás se neděje. Přijímáme několik členů každou sešůzi, ve cvičirné však to znát není. Co jest nám platen veliký počet členů, když cvičirna jest prázdna!

Zdejší anglické noviny přinesly mylnou zprávu, — a některé české listy po nich ji otiskly — že bylo v našem prvním cvičení 300 Sokolů. A nás tam bylo všeho všudy — 14! A to ještě všichni necvičili. Nevím, kdo mohl být tak opovážlivý a

lež do tváře obecnosti psát. Sokol snad to nebyl, a jestli, zasluhuje jen opovrzení za to, že píše co není pravda. Lepší deset slov pravdy, nežli sto lží.

Dnes prvně zase počne cvičení žáků, neboť pro opravování síně se nemohlo cvičit. — Zítra, ve středu 7. září, počne zase škola, což doufám že půjde opět v úplném pořádku.

Na neděli 11. září jsou všichni Sokolové br. náčelníkem svoláni, by místo pochodového cvičení doma účastnili se pochodového výletu na Český hřbitov asi 3 míle vzdálený. Doufám, že zádný z bratrů nezůstane doma. — Na zdar!

V. K. Staněk.

New York, 7. září 1887. — Jest mi třeba zmíniti se o činnosti, vlastně nečinnosti jednoty naší, neboť po závodech našich upadla činnost v cvičirných jednoty v spánek nerušený. Až konečně ku konci minulého měsíce svoláno veškeré činné členstvo k roztržidění družstev do dolejší cvičirny. Však žel, jenom as jedna třetina jich ku cvičení se dostavila. Těžko arci uvést družstva takto do pořádku. Doznávám, že pohodlnost některých členů jest přílišná.

Členové jsou roztržiděni na sedm družstev po 13 členech. Na hořejší cvičirnu připadají 3 družstva, na dolejší 4. V dolejší cvičirně ukazují se dosti našich odchovaneč a nových žáků, jichž jsou plná dvě družstva. Snad dodají tyto chutě starším Sokolům k cvičení.

Bratři! Započínáme tímto rokem jedenadvacátý rok činnosti naší. Kéz zaráží myšlenka sokolská mezi námi jasnějším světlem, by příští dvacítiletí okázalo se nám býti příznivější, a práce naše by vedla nás k dokonalosti. Přičiňme se, bratři! Vždyt činíme to vše jen sami pro sebe, pro svůj vlastní sbor a pro svůj milý národ, kterýž zajiště práci naši na roli národní ocenit dovede. Buďte muži, by každý z nás s hrdoostí pohlížel a v nás své zastance nalezl. Pak zajiště svěří nám každá matka syna svého, neboť bude jista, že mravně zachovalý, na těle i na duchu úplně zdravý a v lásce k svému rodnému jazyku odchován bude. Buďte každý Sokolem, avšak Sokolem pravým, odložte od sebe veškeru netečnost a konejte povinnosti své s láskou k věci a mužnou odhodlaností, neboť jen takto dojdeme k vytčenému cíli. — Sokolové, jež vyslali jste k slavným závodům v drahou vlasť, přinesli Vám zajiště v prsou svých tolik lásky k vznešené ideji našich velikánů Fugenera a Tyrše, že i Vás ni sytiti moci budou, což doufám že také učiní.

Dne 6. září zavítali k nám vracející se Sokolové ze staré vlasti, v jejichž čele nalezal se náš milý bratr K. Štulík se svou chotí. Jednota naše uspořádá pohostinný večer dne 10. září v Národní Budově na počest vnitřních se svých členů, k čemuž okolní jednoty zve. Doufám, že i bratra Štulíka očekává milé překvapení na tento večer.

Dne 12. září přijímán bude v střed náš ctěný spolek „Slovan“, jenž k jednotě naší se připojil.

Spolek Slovan čítá as 20 členů, vesměs to mladých a nadějných jonáků. Jest naděje, že v nich získáme horlivé bratry, kteří jednotě naši prospívati budou. Slavnostní jich přijetí odloženo jest až do naší slavnosti, již pořídíme na oslavu dvacítiletého trvání jednoty naší dne 22. října v Národní Budově, při čemž bude též odhalení podobizen bratrů našich. T. slavnosti této činí náš zábavní výbor již rozsáhlé přípravy.

Náš pěvecký sbor, jenž započal novou činnost, drží se znamenitě, máje v čele dobrého a oblíbeného cvičitele, Sokola Fr. Brandla, který zajiště s veškerou ochotou přičiňuje se, jak by v bratrech našich lásku k českému zpěvu vznítit. Jest však žádoueno, by ti Sokolové, kteří svůj čas večer zbytečně promrhají a chutě ku zpěvu mají, k tomuto sboru se přidali a k rozkvetu mu dopomohli. Nemím tímto však, by pro zpěv zanedbával některý cvičení! — Na zdar!

A. Tesař, dopisovatel.

Finanční výkaz jednatele.

Příjem.

Pižeňský Sokol 2. zprávu.....	\$ 39.60
T. J. Svornost Sokol 2. zprávu.....	5.63
T. J. Sokol Čechie 2. zprávu.....	16.13
Sbor Věrní Bratří Sokol 2. zprávu.....	18.75
Výtěžek ze 4. závodnického cvičení N. J. S.	34.97
T. J. S. Budivoj 2. zprávu.....	9.38
Čes. Am. Sokol v Chicagu.....	36.25

Úhrnem..... \$160.71

Vydání.

Jednateli za poštovní vydání.....	\$ 1.10
P. W. B. Šulhofovi za rím na diplom....	5.—
Jednateli za nahrazení a obstarání 5 ročníků „Sok. Am.“ pro výk. výbor.....	5.—
P. A. Haškovi za vazbu pěti roč. „S. A.“	.80
1100 výtisků „Sok. Am.“ čís. 8. roč. IX.	25.—
Doprava obrazu a správa razítka.....	.80
Expedice „Sok. Am.“ č. 8. roč IX.....	2.26

Úhrnem..... \$ 39.94

Hotovost pokladni z min. schůze \$ 341.83

Příjem..... 160.71

Úhrnem..... \$502.54

Vydání..... 39.94

Zbývá v rukou pokladníka..... \$ 462.60

M. Hlaváček, jednatel.

Knihy a časopisy redakci zasláné.

„S o k o l a“ pražského vyšlo redakci br. J. E. Scheinera č. 13. r. XIII. s následujícím obsahem: K úmrtí Juroslava Stýbla (nekrolog, popis pohřbu a pěkná podobizna zemřelého). Návštěva Sokolstva amerického. (Pokračování.) Cvičitel, jaký má býti. (Dokončení.) O učebné osnově tělocvičné

pro školy obecné. (Dokončení.) Za praporem sokolským. (Posudek od Renaty Tyršové.) Zprávy spol. a různé a oznámení úmrtí a pohřbu J. Stýbla. — Všem bratrům doporučujeme vřele časopis tento, z něhož hojně i důkladně poučení čerpati mohou a jenž podá jim i hojnost zajímavých zpráv o činnosti a životu našich bratrů v Čechách. — Předplatné na rok obnáší \$1.25. Adresa: Časopis „Sokol“, Praha, Bohemia, Europe.

„Duch Času“ obrázkový týdeník, vycházející co příloha pol. denníku „Svornosti“ a týdeníku „Amerikána“; předpl. na „Amer.“ \$2.50 na rok. Adresa: Aug. Geringer, 150 W. 12th st., Chicago, Ill.

„Květy Americké“, ilustrovaný 14deník 16stránek, formát foliový. Předplatné \$1.50 na rok; do Čech \$1.75. S „Pokr. Záp.“ (politickým týdeníkem) \$3.00; do Čech \$4.00. Adresa: John Rosický, Omaha, Neb.

„Domácnost“, ilustrovaný týdeník, formát foliový, 16 stránek, s přílohou „Modní Svět“. Předplatné na rok \$2.75, na půl roku \$1.50; do Evropy na rok \$3.25. Adresa: Ant. Novák, 372 Milwaukee st., Milwaukee, Wis.

„Dennice Novověku“, časopis politický, orgán bratrstva Č. S. P. S. (Česko-Slovenských Podporných Spolků) vychází dvakrát týdně, v úterý a v pátek. Předplatné \$3.20 na rok, \$1.60 na půl roku. Adresa: V. Šnajdr, 146 Champlain st., Cleveland, O.

„Rodina“, belletristický týdeník 16stránek, vydávaný co příloha k pol. týdeníku „Slavie“. Předpl. \$2.00 na rok; „Slavie“ s „Rodinou“ \$3.20; do Evropy \$4.50. Adresa: „Slavie“, Racine, Wis.

Listárna redakce.

Bratrům dopisovatelům sloužím k vědomí, že včasné uveřejnění dopisů jen tehdy jest zajištěno, když nejdéle do 8. každého měsíce máme je v rukou. Delší dopisy radno zaslati dříve.

Losy! Losy!

ku věčné loterii ve prospěch Národního divadla v Brně, které Tělocvičné Jednotě Sokol v New Yorku zaslány byly, jsou k dostání u Sokola Janáčka 25 Ave. A po 40 ctech.

Slavnostní spis „Zlaté Prahy“

Sokol americký v Praze

bohatě ilustrovaný v trojbarevné, elegantní obálce, vyšel již v nezměněném vydání **druhém** a expeduje se za 36 kr., poštou za 40 kr. franko v řiši Rakousko-Uherské. — Na skladě ve všech řádných knihkupectvích, zejména v

Administraci „Zlaté Prahy“,

v Praze, na Karlově náměstí, čís. 34 n.

ADRESÁŘ NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJENÝCH STÁTECH.

VÝKONNÝ VÝBOR: Starosta Alois Vokal, náměstek Jos. Halq, jednatel Martin Hlaváček, tajemník Josef Kadlec, pokladník Josef Wocel. Další výbor jest: Jan Karásek st., Jan Pavlík, Jos. Strnad a Fr. Lier. Veškeré záskyly tétož výboru se týkající nadepsány buďtež: Mart. Hlaváček, 533 E. 5th st. New York, N. Y. — Schůze odbývají se každé 2. pondělí v měsíci.

TĚL. JED. SOKOL, New York; jednatel F. Zborník, 220 E. 73rd St.

ČESKO-AMERICKÝ SOKOL, Chicago, Ill.; jednatel E. Uhlíř, 108 De-Koven St.

TEL. JEDNOTA SOKOL, Chicago; jednatel J. Jurka 74 W. Taylor St.

SOKOLSKÁ JEDNOTA BLESK, Baltimore; jednatel V. J. Šimek „Bohemia“ Broadway & Barnes St.

TĚL. JEDNOTA SOK. ČERMÁK, St. Louis, Mo.; taj. F. Kuneš, 1929 S. 9th st.

TĚL. JEDNOTA BUDIVOJ, Detroit, Mich.; jedn. Jos. Jileček, 284 Alfred st.

PLZEŇSKÝ SOKOL, Chicago; taj. J. Veverka, 204 W. 20. st.

TĚL. JEDNOTA ČECHIE, Chicago; jedn. Petr Churaň 99 Wade St.

VĚRNÍ BRATŘI SOKOL, Milwaukee, Wis.; taj. H. Kratochvíl 615—12th St.

T. J. TOMÁŠ ČERNÝ, Omaha, Neb.; taj. Vác. Růžička, 1234 S. 14. st.

ČESKO-AMERICKÝ SOKOL, Braidwood, Ill.; jedn. V. Elhenický, P. O. Box 17.

S. J. SVORNOST, Morrisania; jedn. Fr. Karásek 3150—3rd Avenue, N. Y. City.

T. J. TYRŠ, Cedar Rapids, Ia.; jedn. J. F. Swab, 8—10 N. 1st St.

TĚL. JED. SOKOL, Dutch Kills, L. I. C.; jednatel A. Tesař, P. O. Box 57.

T. J. S. ČECH, Cleveland, O.; taj. J. Prošek, 3 E. Burwell Ext.